למעילה. שאם נהנה מב' מיני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל. ומצטרפין נמי לכזית לחייב עליהן משום נותר או פיגול או טומאה או (לכזית) לחייב משום מעלה בחוץ: **קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה.** אבל נהנה מב' מיני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל. בקדשי בדק הבית וקדושת דמים מיהו: **קדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה.** אבל לא לדבר אחר יא) ומש"כ קא פליג לה מתניתין דתני קדשי מזבח בפני עצמן וקדשי בדק הבית בפני עצמן: יב) **גמ' א"ר יוחנן מחוורתא.** דבר ברור הוא (ג) במחוורת עליו (מיר דף סג.): **שאין חייבין קרבן מעילה וכו' פגן וכו':** יג) **ומתרץ מדרבנן.** הוא לאיש בהו מעילה בקדשי מזבח אבל לא מדאורייתא: **הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום.** כגון שרבב עליה והכחישה כדמפרש בפירקין לקמן (דף יט.) דבחטאת בעלת מום מיירי דקיימא לדמי לפיכך מעל שהפסיד להקדש שפחת מדמיה וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה אע"פ שלא פגם מעל דלאו לדמי קיימא שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (פסחים דף כט.). (ג) הלאי מעל נמי מדרבנן: **והא קרא קא נסיב.** לאסמועי ט) [דמדאורייתא מעל] : **יצאו מידי מעילה דבר פורה.** משום דכתיב קדשי ה' וכיון דמתו לא חזו לקדשי ה': **ומאי.** קמיירי עולת אילימא בקדשי בה"ב אפי' מתו נמי לא יצאו מידי מעילה לא יהא אלא דאקדיש אשפה מי לא קדשה לדמיה דאית בה מעילה ה"ג דאי אקדיש בהמה לבדק הבית אפילו אם מעילה ה"ג דאי אקדיש בהמה לבדק הבית אפילו אם מתו נמי לא יהא אלא דאקדיש אשפה אם לבדק הבית לאו אית בה מעילה אלא אם קדשי מזבח (א) דאורייתא מי אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי רבי יאנאי מהאי יג) קרא קדשי בדק הבית שמעין מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה: מתני'

קדשי מזבח [א]מצטרפין זה עם זה למעילה [ב]ולחייב עליהם משום פיגול ונותר וטמא קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה [ג] [ג]אחד קדשי מזבח [ד]ואחד [ה] קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה: גמ' השתא יש לומר [ו] דקתני אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית דהאי קדושת הגוף והאי קדושת דמים אפ"ה קתני מצטרפין זה עם זה קדשי מזבח עם קדשי מזבח מיבעיא משום דקתני עלה לחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא דקדשי בדק הבית לא [ז] איכא הכי משום הכי קא פליג ליה [ח] א"ר יאנאי [ט]מחוורתא אין [י]חייבין משום מעילה אלא על קדשי בדק הבית [כ] ועולה בלבד מ"ט דאמר קרא [1] נפש כי תמעול מעל [מ]מקדשי ה' קדשים המיוחדין לה' יש בהן מעילה אבל קדשי מזבח אית בהו לכהנים ואית בהו לבעלים תנן קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה מדרבנן [נ]קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלים בהן [ס] מדרבנן תנן [ע]הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום כשהיא מתה כיון שנהנה כל שהוא מעל מדרבנן ומדאורייתא לא ותתניא [פ]רבי אומר [2] כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה מדרבנן והא קרא קא נסיב לה אסמכתא בעלמא [צ]והא אמר עולא אמר רבי יוחנן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה במאי אילימא בקדשי בדק הבית אפילו כי מתו נמי לא יהא אלא דאקדיש אשפה [ק] לבדק הבית לאו [ר]אית בה מעילה אלא [ש] קדשי מזבח [ת] דאורייתא מי אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי רבי יאנאי מהאי [א] קרא קדשי בדק הבית שמעין מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה: מתני'

קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה. אם אכל [יא] בשר עולה זו חצי זית ומבשר עולה אחרת חצי זית חייב קרבן מעילה וכן למ"ד לקמן (דף יח.): למעילה בשוה פרוטה אם אכל חצי שוה פרוטה מזו וחצי שוה פרוטה מזו חייב: **ולחייב משום פיגול ונותר וטמא.** אם אכל חצי זית מזה וחצי זית מזה חייב כרת קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה ואם נהנה חצי שיעור מזה וחצי שיעור מזה מעל: **אחד** קדשי מזבח **ואחד** קדשי בדק הבית בו'. שאם נהנה כחצי זית בשר [יב] קדשי מזבח וכחצי זית מבשר שהוקדשה לבדק הבית מצטרפין: **השתא** יש לומר. קתני אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית דהאי קדושת הגוף והאי קדושת דמים אפ"ה קתני מצטרפין זה עם זה קדשי מזבח עם קדשי מזבח מיבעיא משום דקתני עלה לחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא דקדשי בדק הבית לא [יג] איכא הכי משום הכי קא פליג ליה [יד] א"ר יאנאי [טו]מחוורתא אין [טז]חייבין משום מעילה אלא על קדשי בדק הבית [יז] ועולה בלבד מ"ט דאמר קרא [1] נפש כי תמעול מעל [יח]מקדשי ה' קדשים המיוחדין לה' יש בהן מעילה אבל קדשי מזבח אית בהו לכהנים ואית בהו לבעלים תנן קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה מדרבנן [יט]קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלים בהן [כ] מדרבנן תנן [כא]הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום כשהיא מתה כיון שנהנה כל שהוא מעל מדרבנן ומדאורייתא לא ותתניא [כב]רבי אומר [2] כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה מדרבנן והא קרא קא נסיב לה אסמכתא בעלמא [כג]והא אמר עולא אמר רבי יוחנן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה במאי אילימא בקדשי בדק הבית אפילו כי מתו נמי לא יהא אלא דאקדיש אשפה [כד] לבדק הבית לאו [כה]אית בה מעילה אלא [כו] קדשי מזבח [כז] דאורייתא מי אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי רבי יאנאי מהאי [כח] קרא קדשי בדק הבית שמעין מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה: מתני'

קדשי מזבח המצטרפין זה עם זה למעילה אם נהנה בכזית מב' מיני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל. ומצטרפין נמי לכזית לחייב עליהן משום נותר או פיגול או טומאה (לכזית) לחייב משום מעלה בחוץ: **קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה.** אבל נהנה מב' מיני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל. בקדשי בדק הבית וקדושת דמים מיהו: **קדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה.** אבל לא לדבר אחר יא) ומש"כ קא פליג לה מתניתין דתני קדשי מזבח בפני עצמן וקדשי בדק הבית בפני עצמן: יב) **גמ' א"ר יוחנן מחוורתא.** דבר ברור הוא (ג) במחוורת עליו (מיר דף סג.): **שאין חייבין קרבן מעילה וכו' פגן וכו':** יג) **ומתרץ מדרבנן.** הוא לאיש בהו מעילה בקדשי מזבח אבל לא מדאורייתא: **הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום.** כגון שרבב עליה והכחישה כדמפרש בפירקין לקמן (דף יט.) דבחטאת בעלת מום מיירי דקיימא לדמי לפיכך מעל שהפסיד להקדש שפחת מדמיה וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה אע"פ שלא פגם מעל דלאו לדמי קיימא שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (פסחים דף כט.). (ג) הלאי מעל נמי מדרבנן: **והא קרא קא נסיב.** לאסמועי ט) [דמדאורייתא מעל] : **יצאו מידי מעילה דבר פורה.** משום דכתיב קדשי ה' וכיון דמתו לא חזו לקדשי ה': **ומאי.** קמיירי עולת אילימא בקדשי בה"ב אפי' מתו נמי לא יצאו מידי מעילה לא יהא אלא דאקדיש אשפה מי לא קדשה לדמיה דאית בה מעילה ה"ג דאי אקדיש בהמה לבדק הבית אפילו אם מתו נמי לא יהא אלא דאקדיש אשפה אם לבדק הבית לאו אית בה מעילה אלא [יא] קדשי מזבח [יב] דאורייתא מי אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי רבי יאנאי מהאי [יג] קרא קדשי בדק הבית שמעין מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה: מתני'

ואפילו כי מתו יט) (להו) [נמי] **לא יהא אלא דאקדושי אשפה בו'.** כלומר דשייך שפיר מעילה דלא גרעי מאשפה והקשה רבנו חיים הכהן בכלל העמדה ל"ג [יא] מי לא עסקינן * דהעמידן מחיים ולא הספיק לפדותן מחיים עד שמתו ואפ"ה קאמר עולה דילאו מידי מעילה ומ"ת מיפוק ליה דלא מעל משום [יב] דאמר אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים ואפילו [יג] בקדשי בדק הבית כל שעה (פסחים דף כט.) דליכא ס) מעילה י"ל כדפי' שם דוקא להאכילן לכלבים [יד] אבל לשחר הנאות פודין (כגון) בקדשי בדק הבית כגון להסיקן תחת תבשילו ולהכי שייך הכא בקדשים שמתו מעילה [טו]: **מהאי קרא קדשי בדק הבית שמעינן.** כלומר מקרא דמקדשי ה' לא נפקא לן אלא קדשי בדק הבית ולא קדשי מזבח ונפקא לן קדשי מזבח מקרא דעיל דכל חלב [טז] וי"מ דל"ג לעיל והתניא כל חלב אלא גרם והא קרא קא נסיב לה פי' ר' יאנאי קא מפיק מקרא בסוף פרק כל הבשר (חולין דף קיז.) דאיכא מעילה [יז] דמקיש פר כהן משוח לזבח שלמים מכאשר יורם מיהו נראה למורי שי' דגרס והתניא כל חלב והא דלא [יח] מפיק מרבי יאנאי פשיטא ליה דמדרבנן קאמר ואסמכתא בעלמא אלא פריך מקרא דכל חלב והיינו קרא דמפקי מיניה במסקנא דיש מעילה בקדשי מזבח ואם תאמר והיאך נפקא ליה מיניה [יח] קדשי קדשים והא לא מיירי קרא אלא באימורי קדשים קלים י"ל דכיון דאפקיניהו קרא דמקדשי ה' מההיא דרשא דקאמר לעיל דדוקא קדשים המיוחדין לשם [יט] אלמא לא דרשי מיניה כלל אלא מוקמינן ליה בכל קדשים [כ] כן נראה למורי: חמשה

מסורת הש"ס

[מלות אחד ואחד ליתא במשנה שבמשניות], [ב] [תמורה לב: ע"ש], [ג] לעיל ב., [ד] לעיל ב: לקמן יח., [ה] תמורה לב: חולין קיז. [כריתות כג.], [ו] לעיל ב. יב., [ז] מי ליתא ל"ק, [ח] ל"ק, [ט] מהאי קרא דנפקא כי תמעול מעל מקדשי ה' לא שמעי' כו' ל"ק, [י] מקדשי מזבח ל"ק, [כ] הוא זה הס"ד ואח"כ מה"ד אבל קדשי מזבח כו' [ל] דר"י לא קאמר כו' ל"ק, [מ] ל"ל דליכא מעילה בהו אלא כו', [נ] [וש"ע תוס' זבחים מה. ד"ה רוחם], [ס] גי' ל"ק איסורא, [ע] דמקיש זבח שלמים לפר כהן משוח מכאשר יורם כו' ל"ק, [פ] גי' ל"ק פריך מרבי יאנאי [צ] גי' ל"ק דקדשי מזבח דכיון גופיה דפשיטא ליה וכו', [ק] אבל לא קדשי מזבח דכיון מיניה כל לא מעל דלאו לדמי קיימא [ר] ל"ק, [ש] אבל לא קדשי בדק הבית דקדושת דמים הוא לא מעל עד שיפגום. כגון שרבב עליה והכחישה כדמפרש בפירקין לקמן (דף יט.) דבחטאת בעלת מום מיירי דקיימא לדמי לפיכך מעל דלאו לדמי קיימא שאין פודין את הקדש שפחת מדמיה וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה אע"פ שלא פגם מעל דלאו לדמי קיימא שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (פסחים דף כט.). (ג) הלאי מעל נמי מדרבנן: **והא קרא קא נסיב.** לאסמועי ט) [דמדאורייתא מעל] : **יצאו מידי מעילה דבר פורה.** משום דכתיב קדשי ה' וכיון דמתו לא חזו לקדשי ה': **ומאי.** קמיירי עולת אילימא בקדשי בה"ב אפי' מתו נמי לא יצאו מידי מעילה לא יהא אלא דאקדיש אשפה מי לא קדשה לדמיה דאית בה מעילה ה"ג דאי אקדיש בהמה לבדק הבית אפילו אם מתו נמי לא יהא אלא דאקדיש אשפה אם לבדק הבית לאו אית בה מעילה אלא [יא] קדשי מזבח [יב] דאורייתא מי אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי רבי יאנאי מהאי [יג] קרא קדשי בדק הבית שמעין מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה: מתני'

[יא] א מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה ג: ב מיי' פ"ח מהלכות פסח"מ הל' יח: ג מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה ב: ד מיי' פ"ח מהלכות מעילה הלכה ב:

תורה אור השלם

1. נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה בִּשְׁגֻגָה מִקָּדְשֵׁי יְיָ וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַיְיָ אַיִל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְאָשָׁם: ויקרא ה טו
2. וְהַקְטִירָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ כָּל חֵלֶב לַיְיָ: ויקרא ג טז

מוסף רש"י

קדשי קדשים ששחטן בדרום. אע"ג דליכן ליאשתו נגפשו לא יצאו מקדושתן לגבי מעילה, שהנהנה מהן שוה פרוטה מעל (לעיל ב.). כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. עד שיחסר ממנו, דכיון דקדושת דמים היא לא מעל עד שיחסר מדמיה, כגון שתלש מן הצמר או שחרם בה והכחישה, דכיון דבעלת מום היא קיימא לדמיה וקי"ל כל העומד לדמים אין מועלין בו עד שיחסר מדמיו, אבל כל שאינו עומד לדמים, כגון כוס של זהב של הקדש, היו שנהנה בו אע"פ שלא חיסרו מעל וכהיא מתה דלאו לדמי קיימא דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, היו שנהנה בשוה פרוטה מעל, אע"פ שלא חיסרו (לעיל ב.). כל חלב לה'. בקדשים קלים כתיב, ולהכי כתיב בהו לה' למימרא דקדשי ה' קריבא היא לענין מעילה (חולין קיז. וכעי"ז בריתות כג.). יצאו מידי מעילה דבר תורה. דלא קדשי ה' ניהו, דלא חזו לגבוה, וקדושת דמים נמי לית בהו, דאין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים (לעיל יב.) אבל מדרבנן אית בהו מעילה (לעיל ב.).

רבינו גרשום

קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה. אם נהנה משני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל ומצטרפין זה עם זה לכזית: לחייב עליהן משום אוכל פיגול או נותר או טמא. או לחייב למעלה כזית בחוץ: קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה. אבל פיגול ונותר אין בהן דהני לא נהגי בקדשי בדק הבית דקדושת דמים נינהו: וקדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה. אבל לדבר אחר כדאמרן משום הכי קא פליג לה למתניתין קדשי מזבח בפני עצמו וקדשי בדק הבית בפני עצמו: אמר ר' יאנאי

[ב] [מלות אחד ואחד ליתא במשנה שבמשניות], [ג] [תמורה לב: ע"ש], [ד] לעיל ב., [ה] תמורה לב: חולין קיז. [כריתות כג.], [ו] לעיל ב. יב., [ז] מי ליתא ל"ק, [ח] ל"ק, [ט] מהאי קרא דנפקא כי תמעול מעל מקדשי ה' לא שמעי' כו' ל"ק, [י] מקדשי מזבח ל"ק, [כ] הוא זה הס"ד ואח"כ מה"ד אבל קדשי מזבח כו' [ל] דר"י לא קאמר כו' ל"ק, [מ] ל"ל דליכא מעילה בהו אלא כו', [נ] [וש"ע תוס' זבחים מה. ד"ה רוחם], [ס] גי' ל"ק איסורא, [ע] דמקיש זבח שלמים לפר כהן משוח מכאשר יורם כו' ל"ק, [פ] גי' ל"ק פריך מרבי יאנאי [צ] גי' ל"ק דקדשי מזבח דכיון גופיה דפשיטא ליה וכו', [ק] אבל לא קדשי מזבח דכיון מיניה כל לא מעל דלאו לדמי קיימא [ר] ל"ק, [ש] אבל לא קדשי בדק הבית דקדושת דמים הוא לא מעל עד שיפגום. כגון שרבב עליה והכחישה כדמפרש בפירקין לקמן (דף יט.) דבחטאת בעלת מום מיירי דקיימא לדמי לפיכך מעל דלאו לדמי קיימא שאין פודין את הקדש שפחת מדמיה וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה אע"פ שלא פגם מעל דלאו לדמי קיימא שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (פסחים דף כט.). (ג) הלאי מעל נמי מדרבנן: **והא קרא קא נסיב.** לאסמועי ט) [דמדאורייתא מעל] : **יצאו מידי מעילה דבר פורה.** משום דכתיב קדשי ה' וכיון דמתו לא חזו לקדשי ה': **ומאי.** קמיירי עולת אילימא בקדשי בה"ב אפי' מתו נמי לא יצאו מידי מעילה לא יהא אלא דאקדיש אשפה מי לא קדשה לדמיה דאית בה מעילה ה"ג דאי אקדיש בהמה לבדק הבית אפילו אם מתו נמי לא יהא אלא דאקדיש אשפה אם לבדק הבית לאו אית בה מעילה אלא [יא] קדשי מזבח [יב] דאורייתא מי אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי רבי יאנאי מהאי [יג] קרא קדשי בדק הבית שמעין מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה: מתני'

[יא] א מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה ג: ב מיי' פ"ח מהלכות פסח"מ הל' יח: ג מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה ב: ד מיי' פ"ח מהלכות מעילה הלכה ב:

תורה אור השלם

1. נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה בִּשְׁגֻגָה מִקָּדְשֵׁי יְיָ וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַיְיָ אַיִל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְאָשָׁם: ויקרא ה טו
2. וְהַקְטִירָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ כָּל חֵלֶב לַיְיָ: ויקרא ג טז

מוסף רש"י

קדשי קדשים ששחטן בדרום. אע"ג דליכן ליאשתו נגפשו לא יצאו מקדושתן לגבי מעילה, שהנהנה מהן שוה פרוטה מעל (לעיל ב.). כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. עד שיחסר ממנו, דכיון דקדושת דמים היא לא מעל עד שיחסר מדמיה, כגון שתלש מן הצמר או שחרם בה והכחישה, דכיון דבעלת מום היא קיימא לדמיה וקי"ל כל העומד לדמים אין מועלין בו עד שיחסר מדמיו, אבל כל שאינו עומד לדמים, כגון כוס של זהב של הקדש, היו שנהנה בו אע"פ שלא חיסרו מעל וכהיא מתה דלאו לדמי קיימא דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, היו שנהנה בשוה פרוטה מעל, אע"פ שלא חיסרו (לעיל ב.). כל חלב לה'. בקדשים קלים כתיב, ולהכי כתיב בהו לה' למימרא דקדשי ה' קריבא היא לענין מעילה (חולין קיז. וכעי"ז בריתות כג.). יצאו מידי מעילה דבר תורה. דלא קדשי ה' ניהו, דלא חזו לגבוה, וקדושת דמים נמי לית בהו, דאין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים (לעיל יב.) אבל מדרבנן אית בהו מעילה (לעיל ב.).

רבינו גרשום

קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה. אם נהנה משני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל ומצטרפין זה עם זה לכזית: לחייב עליהן משום אוכל פיגול או נותר או טמא. או לחייב למעלה כזית בחוץ: קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה. אבל פיגול ונותר אין בהן דהני לא נהגי בקדשי בדק הבית דקדושת דמים נינהו: וקדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה. אבל לדבר אחר כדאמרן משום הכי קא פליג לה למתניתין קדשי מזבח בפני עצמו וקדשי בדק הבית בפני עצמו: אמר ר' יאנאי

חטאת ואשם דלית בהו מעילה מפורשת: כב) לומר אלא דחטאת: כג) עולה שכולה כליל וה"פ כו' מעילה מפורשת מן התורה בקדשי: כד) שהיא כולה כליל למזבח תיבת קריבה נמחק: כה) דמ"מ הקרבה עיקר אות ד' נמחק: כו) מעילה בהו אלא בעולה: כז) בהו לבעלים כלומר תיבת למזבח נמחק: כח) מעילה הס"ד ומה"ד והתניא רבי אומר כל חלב לרבות אימורי קדשים למעילה ומשני מדרבנן ופרך והא קרא קא נסיב לה ומשני אסמכתא בעלמא הוא ר"מ דלא גרסינן והא תניא אלא גרסינן והא קרא קא נסיב לה פי' ר' יאנאי דמפיק מקרא סוף פרק כל הבשר דאיכא מעילה בקדשים קלים דמקיש פר כהן לזבח השלמים מכאשר יורם ומיהו נראה למהר"פ ז"ל דגרסינן והא תניא רבי אומר כל חלב והא דלא מפיק מקרא דד' יאנאי משום דפשיטא ליה דמדרבנן קאמר ואסמכתא בעלמא הוא אלא פריך מקרא דכל חלב דהיינו קרא דמפקינן מיניה למסקנא דיש מעילה בקדשי מזבח: כט) מתו לא יהא אלא דאקדיש אשפה: ל) תיבת גדול נמחק: לא) הוא דבעינן העמדה והערכה וכי מתו לאו בר העמדה והערכה הם י"ל דשמא כו' העמדה והערכה כר"ש וראיה מדנקט מתו ולא נקט נשחטו דהוה משמע שלא היה בהם העמדה והערכה משמע שהטעם אינו משום דלאו בר העמדה והערכה הן אלא משום דכי מתו פקע קדושתייהו: לב) א"נ י"ל דמי לא עסקינן דהעמידן והעריכן: לג) משום דלא מהני מידי דאין פודין תיבות דאמר אין נמחק: לד) ואפילו קדשי בדק הבית כדאמרינן בפרק כל שעה איכא איסורא תיבות דליכא מעילה ל"ש ונמחק: לה) לכלבים אין פודין אבל לשאר הנאות פודין כדאמר בקדשי בדק הבית: לו) מעילה וא"ת מ"מ הא אמרינן קדשים שמתו יקברו וכן אמרינן בב"ק שור פסולי המוקדשין שנפל לבור דנבלתו לא הויא לבעלים משום דאין פודין ולפי מה שפי' אמאי והא אמרי' דשאר הנאות מותרות וי"ל דשאני התם דאיכא קדושת הגוף וא"כ איסור דאין פודין הוי מן התורה ומש"ה דין הוא דשאר הנאות נמי אסורות אבל הכא קדשי בדק הבית דליכא אלא קדושת דמים ואם כן איסור דאין פודין לא הוי אלא מדרבנן ומשום בזיון קדשים ומש"ה דין הוא דפודין בשאר הנאות וכן פירש פרק כל שעה: לז) מתיבת וי"מ עד תיבת וא"ת והאיך נמחק: לח) מיניה דיש מעילה בבשר קדשי: לט) לשם ס"א יש בהן מעילה אע"ג דאיכא בבשר שאינו כלל לגבוה א"כ מההיא קרא דכל חלב דאימורי קדשים קלים יש בהם מעילה אע"ג דיש בהם הבשר שאינו כלל לגבוה א"כ לא תיבת אלמא ל"ש ונמחק: מ) קדשים אפילו בבשר קדשי קדשים כל זמן שאין בהן היתר לכהנים דהיינו קודם זריקה כן:

מ) נראה דל"ל הך מעל דקאמר נמי מדרבנן קאמר.

חמשה דברים בעולה כו'. מפרש להו ומחזיל: **מתני ליה רב הונא לרבא** [יז] **ה' דברים בעולם.** היה טועה בגירסת המשנה דגרס בעולה והוא אמר בעולם אל"ל בעולם קאמרת כלומר וכי אין בעולם אלא כ"ל דברים והא קתני ו' דברים שבתודה ומסיק אלא מני שבעולה כלומר חזור בך [יח] וגרוס בעולה:

בשלמא להעלותו בחוץ עולה דכליל **הויא מצטרפין.** פירוש אם העלה בחוץ כזית בין בשר בין אימורים חייב מפני שכולה כליל והכל חשוב כמו אימורים שלמים לא [יט] פירוש העלה בחוץ כזית משלמים בין בשר ואימורים פטור שהרי אינו חייב על העלאת חוץ אלא על דבר שמתקבל בפנים כדאיתא התם פ' השוחט והמעלה (זבחים דף קיא:) ובשר שלמים אינו [כ] למזבח והתנן כל הפיגולין מצטרפין זה עם זה ואפילו אימורין ובשר אלא אימא עולה ואימוריה מצטרפין לזרוק עליה את הדם כלומר שאם אחד מן אימורים ואלו זית מן בשר העולה זורק הדם כאילו נשאר כזית מאחד מהם שהרי הכל אכילת מזבח ויש להם להצטרף זה עם זה אבל בשלמים לא שהאימורים אכילת מזבח ובשר אכילת אדם ואכילת אדם ואכילת מזבח לא מצטרפים ומני ר' יהושע היא דתניא כל הזבחים כו' ולאפוקי מדר"א דאמר יש דם אע"פ שאין בשר לדידיה לא בעינן [יז] והא דקתני לחייב עליה משום פיגול ונותר וטמא היינו לזרוק עליו את הדם לכתחלה [כא] בשר חייבים עליו משום פיגול ונותר וטמא שהזריקה קובעתו בפיגול וקרי ביה קרבו מתירין:

כזית בשר וכזית חלב. או כזית אלב קאמר: **מנחה מאי עבידתיה.** כלומר מאי זריקת דם שייכא הכא אמר רב פפא מנחת נסכים פירוש שיש זבח עם המנחה ואבד כל הזבח וס"ד אמינא דכיון דהמנחה קיימת והרי היא תחת הבשר או תחת האימורים וזרוק קמ"ל דלא: **התרומה** ותרומת **מעשר** [יח] כו'. בגמרא מפרש טעמא משום דכל הני איקרו [יט] תרומה:

כל הפיגולים וכו' וכל הנותרים כו'. כבר תנא ליה בריש ואידי דבעי למיתני כל הנבילות מצטרפות וכל השרצים מצטרפות תנא נמי כל הפיגולים:

אבל הנך **לא צריכא.** פירוש תרומה ותרומת מעשר ותרומת מעשר של דמאי לא צריך לפרושי מ"ט דמצטרפי כלומר שהרי דבר פשוט הוא שהם עצמן נקראים תרומה: **כל הנבילות.** בגמרא מפרש לענין מאי קאמר: **כל הנבילות מצטרפות** זו עם זו. כלומר בשר נבלה זו עם בשר נבלה [כא] [אחרת]: **אמר רב לא שנו** [כב] **אלא לענין טומאה.** וה"ק במתני' כל הנבילות מצטרפות לטומאה אבל לענין אכילה לא מצטרפין אלא טהורים לעצמן וטמאים לעצמן דאיסור דטהורה משום נבלה ואיסור טומאה משום טומאה [כג] אבל משום נבילה ליכא דקסבר אין איסור חל על איסור ולוי אמר לאכילה נמי מצטרפין ואם תאמר וכי פליגי רב ולוי בפלוגתא דתנאי [כד] בעלמא דאמרינן דפליגי באיסור חל על איסור הא מדפריך בסמוך לרב אסי וקא משני קסבר האי תנא איסור חל על איסור אלמא אית להו לכולהו אמורא דפליגי הכא דאין איסור לאוכל מכולן בשה פרוטה בשגגה לחייב עליהן את החומש: **איכ.** כלומר שאר הנך לא צריכי קרא לאיתויי דמצטרפין זה עם זה להא מיקרו תרומה: **מתני' כל הנבילות מצטרפות זו עם זו.** לכזית. משמע דאפילו נבלת בהמה טהורה עם נבלת בהמה טמאה עם נבלת בהמה טהורה. וכל השרצים מצטרפין זה עם זה לאוכל מהן כזית: **גמ' אמר**

מתני' ה' דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסלת. היינו מנחה הבאה עמה והיין והשמן מצטרפין זה עם זה בכזית לחייב משום מעלה במזבח ולחייב משום פגול ונותר וטמא ומשום מעילה נמי. ואע"ג דתנא ריש מזבח מצטרפין זה עם זה אילטרוך למיתני הא לאשמועינן רבותא דבשר וסלת ויין מצטרפין אע"ג דמינה אחרינא היינו: **שאר דברים שבתודה.** מצטרפין זה עם זה לפיגול ונותר וטמא. והאי סלת [יז] נמי דקתני גבי תודה היינו נמי מנחת נסכים הבאה עם התודה כדאמרינן במסכת מנחות בפרק שתי מדות (דף 5:) דתודה נמי טעונה מנחת נסכים דמפיק ליה מאו זבח [יח]: **גמ' בעולם קאמרת.** דמשמע בכל הזבחים שבעולם חמשה דברים [יט] שמצטרפין זה עם זה ותו לא: **וא"ל והרי תודה שיש בה ו' דברים שמצטרפין זה עם זה.** ודם לא קא חשיב לפי שאין מועלין בדמים ולית לה בפגול ולא בנותר כדאמרינן בפרק כל הבשר (חולין דף קיז:): **אלא תני בעולה.** איכא חמשה דברים [כ] המצטרפין ולא במקום אחר. ענין אחר אמר [כא] לו רבי [כב] בעולם קאמרת דבכל דבר שבעולם מצטרפין אלו חמשה דברים [כג] והא קתני בתודה דמשמע דבזבחים מיירי ולא בחולין: **עולה ואימוריה מצטרפין לזרוק לעלותו בחוץ.** לאי מקטיר כחצי זית בשר וכחצי זית אימורין בחוץ חייב עליהם משום מקטיר בחוץ והקטרה בעינן בכזית כדכתיב [כד] ואם האכל יאכל ואמרינן (זבחים דף כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית אף אכילת אדם בכזית לחייב משום מעילה ולחייב משום פגול ונותר וטמא הא אכילת מזבח בכזית: **עולה דכליל היא מצטרפין.** הבשר והחלב לחייב הקטרה בחוץ אבל שלמים דאינן כליל לא מצטרפי לאימורין: **אלא לחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא בשלמים אמאי לא.** מצטרפין [כה] בכזית לחייב משום פיגול ונותר וטמא: **אלא אימא עולה ואימוריה מצטרפין לזרוק עליהן את הדם ור' יהושע היא דתניא וכו':** משל"כ בשאר הזבחים. וטעמייה דר' יהושע בשאר זבחים משום דכתיב ואם האכל יאכל כדלמרינן לעיל דבשתי אכילות הכתוב מדבר מש"ה ס"ל דאין זורקין עליהן את הדם עד שישתייר מהן כזית בשר דהיינו אכילת אדם [או כזית חלב דהיינו אכילת מזבח] [כו] אבל [אחי זית בשר דהיא אכילת אדם] ואחי זית חלב דלאו אכילת אדם הוא אינו זורק עליו דאין מצטרפין. אבל עולה דלית בה אכילת אדם אפילו כחצי זית בשר וכחצי זית חלב מצטרפין: **ובמנחה אפילו עולה קיימא.** ואין שם כלוס מן הבשר לא יזרוק: **מנחה מאי עבידתיה.** מאי זריקה טעונה מנחה: **אמר רב פפא מנחת נסכים.** כלומר האי דקאמר ובמנחה אפילו כולה קיימת וכו' [כז] באותה מנחה הבאה בנסכים קאמר דכתיב ומנחתם סלת וגו' דקא ס"ל הוא אל ובהדי זבח קאתיא כגופא דזבח דמיא ואע"ג דלא נשתייר מן הבשר כלוס יזרוק עליה את הדם קמ"ל דלא: **מתני' התרומה.** היינו תרומה גדולה תרי ממאה: **ותרומת מעשר.** היינו מעשר מן המעשר: **ותרומת מעשר של דמאי.** שהוא אחד ממאה: **והחלה והבכורים מצטרפין זה עם זה לאסור.** שאם נפל מכולן לתוך עיסה של חולין ויש בו כדי לחמץ לאסורה: ומצטרפין **גמ' מאי טעמא.** מצטרפין חלה ובכורים עם התרומה: **אבל מתני' כל הנבילות מצטרפות זו עם זה.** לאוכל מהן כזית: **גמ' אמר**

[להעלותן] בחרץ. כלומר דאי מקטיר חצי זית חלב וחצי זית בשר בחרץ חייב עליהן משום מקטיר חרץ והקטרה בעינן בכזית דכתיב ואם האכל יאכל ואמרינן בב' אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית: עולה דכליל היא מצטרפין. הבשר והחלב לחייב הקטרת חרץ אבל שלמים דאין כולן כליל לא מצטרפין ועוד כיון דבשר שלמים נאכל אין בו משום מעילה בחרץ ולא מצטרפי: אלא לחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא. בשלמים אמאי לא מצטרפין והתנן כל הפיגולין מצטרפין זה עם זה וחלב בין בשר וחלב בין פיגולין דשנים או שלשה זבחים מצטרפין: אלא אימא. האי דקתני עולה ואימוריה מצטרפין לכזית דא"כ קשיא שלמים אלא אימא מצטרפין לכזית לזרוק עליהם את הדם: ור' יהושע היא דתניא כו'. משא"כ בשאר זבחים וטעמא דר' יהושע משום דכתיב ואם האכל יאכל בב' אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית משום הכי אין זורק עליהן את הדם עד שישתייר מהן בכזית: ובעולה אפילו כולה קיימא ואין מן הבשר כלום קיים לא יזרוק את הדם: מנחה מאי עבידתיה. ובמנחה אפילו באותה מנחה דכתיב בנסכים ומנחתם סלת וגו' דסד"א הואיל ובהדי זבח קא אתיא כי גופיה דזבח דמיא וכל התרומה וחלה ובכורים מצטרפין זה עם זה לאסור שאם נפל מכולן שאור כדי לחמץ בתוך עיסה של חולין נאסרת: ומצטרפין נמי לאוכל מכולן כזית בשגגה לחייב עליהן את החומש. אבל אינך לא צריכי קרא כ) דתרומת שתיהן: כל הנבילות מצטרפין זה עם זה. לאוכל מהן לכזית ואפילו נבלת בהמה טמאה עם נבלת בהמה טהורה: וכל השרצים מצטרפין זה עם זה. לאוכל מהן כזית: כל שטומאתו ושיעורו שוין כגון נבלה ונבלה או כגון שרץ ושרץ: טומאתו ולא שיעורו. כגון נבלה ושרץ דטומאתו שוה דתרוייהו הוי טומאתן עד הערב. ולא שיעורן. דנבלה שיעור טומאתה בכזית ושרץ שיעורו בכעדשה: שיעורו ולא טומאתן. כגון נבלה ומת דתרוייהו מטמאין בכזית ולא טומאתן דאילו טומאת מת הויא טומאה שבעה וטומאת נבלה לא הויא אלא עד הערב: לא טומאתו ולא שיעורו. כגון מת ושרץ דטומאת מת עד שבעה וטומאת שרץ עד ערב ובשיעורן נמי אינן שוין דשיעור מת בכזית ושרץ בכעדשה:

כ) גרסה לפ"ל דהא טולהו הוי תרומה:

שיטה מקובצת

[ח] חמשה. עי' תוס' זבחים (דף קט ע"ח): [ט] רב הונא לרבה בריה חמשה דברים: [י] תודה אלא תני תיבות א"ל נמחק: [יא] מתיבת וכיון עד תיבת ומאן קתני לה נרשם על כל תיבה קו למעלה להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: [יב] נסכים סד"א הואיל ובהדי זבח קא אתיא כגופיה דזבח דמיא קמ"ל דלא: [יג] עריסותיכם אבל לא מייתי ראיה מהפסוק שלפניו והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' דבת"כ מוקי לה בתרומה גדולה הכתוב מדבר כנ"ל: [יד] וכל השרצים תיבת השקצים נמחק: [טו] סולת גלוין ואית דאמרי הסולת זו מצה שבתודה והלחם זו חמץ שבתודה הרא"ש ז"ל: [טז] דברים הם: [יז] דברים אפילו בחולין ולטמא טומאת אוכלין: [יח] אמר לן רבי בעולם קאמרת דמשמע דבכל: [יט] דברים אפילו בחולין ולטמא טומאת אוכלין וא"ל והא קתני וששה בתודה: [כ] מצטרפין והתנן כל הפיגולין מצטרפין זה עם זה לכזית בין בשר וחלב בין פיגולין דשנים או שלשה זבחים מצטרפין אלא אימא הא דקאמר עולה ואימוריו מצטרפין לאו להעלותן בחרץ ולחייב משום תיבת בכזית נמחק: [כא] לרבה בריה ה': [כב] ותני בעולה תיבת וגריס נמחק: [כג] אבל העלה תיבת פי' נמחק: [כד] בענין צירוף משמע השתא דלא גרסי' לפי זה ולחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא וא"כ קשיא דמאי מייתי [כה] מהכא תנינא דלעיל למתניתין אי מהכא דקתני מצטרפין לכזית להעלותו בחרץ זה אינו דהא במתניתין לא איירי בהכי לכ"ע דלעולם גרסינן שפיר לעיל ולחייב עליהן משום פיגול וכו' וה"ק הכא אלא אימא מצטרפין ליזרק עליהן את הדם כמו בשר לכתחלה לחייב עליהן משום פיגול כו' שהזריקה קובעתו בפיגול וקרינא ביה קרבו מתירין והיינו ע"כ משום צירוף כגון שלא נשאר כי אם חצי זית מאימורין וחצי זית מבשר אבל בשלמים אין מצטרפין לכתחלה לחייב עליו משום פיגול כו' והא דאמרי' כל הפיגולין מצטרפין היינו דשכבר נפגל מתיבת והא עד ד"ה כזית נמחק: [כו] מעשר מצטרפין זה עם זה לאסור אם נפלו בקדירה בתחינת טעם ולחייב עליהן חומש תיבת כו' נמחק: [כז] איקרו נמי תרומה: [כח] נבלה אחרת: [כט] שנו דכל הנבלות מצטרפות אלא לענין טומאה כגון חצי זית נבלת פרה וחצי זית נבלת גמל וה"ק מתניתי' אות ב' נמחק: [לא] טומאה כלומר משום לא תאכל כל טמא: [לב] דתנאי דעלמא דפליגי אות ב' ותיבת דאמרי' נמחק:

פ) נרשם לפ"ל מיתי לעיל מהכא דתנינא במתני' להא דתנו רבנן מי מהא דקתני וכו'.

א [מיי' פי"ח מהל' מעה"ק הל' כז]:
ב [מיי' שם הלכה ד]:
ה ג מיי' פי"ט מהלכות מעה"ק הלכה י:
ו ד מיי' פ"ח מהלכות פסולי"מ הלכה ל:
ז ה מיי' שם הלכה לח:
ח ו מיי' שם הלכה ל:
ט ז מיי' פ"א מהלכות תרומות הלכה ד ופט"ו הלכה כא ופט"ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה יג:
י ח מיי' פי"ח מהלכות פסולי"מ הלכה יח:
יא ט מיי' פט"ו מהל' תרומות הלכה כ:
יב י מיי' פ"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה יז ופ"ח מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה ג:
יג כ מיי' פ"ד מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה כ:

מוסף רש"י

חמשה דברים בעולה מצטרפין. לענין זית להעלותן בחוץ, שאם העלן חייב כרת, ולהכי נקט עולה, דבשאר זבחים לא מצטרף בשר לפי שאינן כליל (כריתות סז.). שנשתייר מהן. בשעת זריקה, אבל אם נטמא כל הבשר והחלב או שאבד לא חיוב, ר' יהושע לטעמייה דדרש ועשית עולותיך הבשר והדם, אם אין בשר אין דם (זבחים כה: קט.) וזבחים כתיב (דברים יב) ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל, חזקיקן הכתוב זה לזה (זבחים קט.). **כזית בשר.** דאיכא כדי אכילת אדם, **וכזית חלב.** דאיכא כדי אכילת מזבח (בכורות לט:) דכתיב חלב הכהן את הדם וגו' והקטיר את החלב, אע"פ שאין בשר זורק עליו את הדם (שם קט:). **זורק את הדם.** דקריגא ביה הבשר והדם (מנחות כו.). **כחצי זית בשר כו'.** אינו זורק את הדם. שאין אכילה והקטרה מצטרפין (שם) דאכילת אדם ואכילת מזבח לא מצטרפין (פסחים עט. מנחות ט.) דזיקה דם אינה אלא להתיר אימוריה למזבח ובשר לאדם, וכיון דאחדו שייסה זריקה לגמה (מנחות ט:). **ובעולה.** דבין בשר בין חלב כולהו למזבח אלקי, מצטרפים (שם). **ובמנחה כו' לא יזרוק.** את הדם עליה (פסחים עט.) **מנחה מאי עבידתיה.** בזריקת דם (שם) מאי זריקת דם איכא במנחה (זבחים קט: מנחות שם). **מנחת נסכים.** שבאה עם הזבח ואבד בשר הזבח והמנחה קיימת, לא יזרוק את הדם בשביל, דלאו גופיה דזבחיה הוא (זבחים שם וכעי"ז מנחות שם). **ותרומת ידך אלו ביכורים.** דכתיב בהו יד ולקח הכהן הטנא מידך (פסחים לז:) דבעי הבאת מקום דכתיב ושמת בטנא והלכת, והתם לשמעינן עשה והכא לשמעינן אזהרת לאו לאוכלן בגבולין, דאילו תרומה ממש קדשי הגבול היא ולא בעיא תומה (יבמות עג:).

תורה אור השלם

1. רֵאשִׁית עֲרִסֹתֵכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה כִּתְרוּמַת גֹּרֶן כֵּן תָּרִימוּ אֹתָהּ:

במדבר טו כ

2. לֹא תוּכַל לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ:

דברים יב יז

הגהות הב"ח

(א) גמ' **בנראה** תרימו תרומה בכורים כל"ל ותיבת גבי נמחק: (ב) רש"י ד"ה אלא לחייב וכו' אמאי לא מקטרפין ומשני **לא תימא** מצטרפין בכזית בחרץ ולחייב:

רבינו גרשום

מיירי: חמשה דכתיב בעולה מצטרפין זה עם זה: חמשה דברים יש בעולה הבשר החלב והסלת המנחה הבאה עמה והיין והשמן מצטרפין זה עם זה לכזית לחייב משום מעילה בחרץ וליחייב משום פיגול ונותר וטמא ומשום מעילה: ששה בתודה הבשר והחלב והסלת והיין והשמן מצטרפין לפיגול נותר וטמא: בעולם קאמרת. דמשמע דכל זבחים שבעולם יש בהן חמשה דברים להצטרף זה עם זה ולא יותר והרי תודה שיש בה ששה דברים הבשר והחלב והסלת והיין והשמן הסולת ויין ושמן של נסכי תודה (מייתר) ולחמי תודה מצטרפין ודם לא קחשיב דליתיה לא בפיגול ולא בטמא כדאמרינן בפרק כל הבשר ואית דאמרי הסולת זו מצה שבתודה והלחם זה חמץ שבה: אלא תני בעולה. הוו חמשה דברים ולא במקום אחר: תנינא להא דת"ר. בברייתא תנינן לה במתניתין אלמא דעיקר הויא עולה ואימורין מצטרפין לכזית: (לה על)

מתני' ה' דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסלת. היינו מנחה הבאה עמה והיין והשמן מצטרפין זה עם זה בכזית לחייב משום מעלה בחוץ ולחייב משום פגול ונותר וטמא ומשום מעילה נמי. ואע"ג דתנא ריש מזבח מצטרפין זה עם זה אילטרוך למיתני הא לאשמועינן רבותא דבשר וסלת ויין מצטרפין אע"ג דמינה אחרינא היינו: שאר דברים שבתודה. מצטרפין זה עם זה לפיגול ונותר וטמא. והאי סלת [יז] נמי דקתני גבי תודה היינו נמי מנחת נסכים הבאה עם התודה כדאמרינן במסכת מנחות בפרק שתי מדות (דף 5:) דתודה נמי טעונה מנחת נסכים דמפיק ליה מאו זבח [יח]: גמ' בעולם קאמרת. דמשמע בכל הזבחים שבעולם חמשה דברים [יט] שמצטרפין זה עם זה ותו לא: וא"ל והרי תודה שיש בה ו' דברים שמצטרפין זה עם זה. ודם לא קא חשיב לפי שאין מועלין בדמים ולית לה בפגול ולא בנותר כדאמרינן בפרק כל הבשר (חולין דף קיז:): אלא תני בעולה. איכא חמשה דברים [כ] המצטרפין ולא במקום אחר. ענין אחר אמר [כא] לו רבי [כב] בעולם קאמרת בכל דבר שבעולם מצטרפין אלו חמשה דברים [כג] והא קתני בתודה דמשמע דבזבחים מיירי ולא בחולין: עולה ואימוריה מצטרפין לזרוק להעלותו בחוץ. לאי מקטיר כחצי זית בשר וכחצי זית אימורין בחוץ חייב עליהם משום מקטיר בחוץ והקטרה בעינן בכזית כדכתיב [כד] ואם האכל יאכל ואמרינן (זבחים דף כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית אף אכילת אדם בכזית לחייב משום מעילה ולחייב משום פגול ונותר וטמא הא אכילת מזבח בכזית: עולה דכליל היא מצטרפין. הבשר והחלב לחייב הקטרה בחוץ אבל שלמים דאין כליל לא מצטרפי לאימורין: אלא לחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא בשלמים אמאי לא. מצטרפין [כה] בכזית לחייב משום פיגול ונותר וטמא: אלא אימא עולה ואימוריה מצטרפין לזרוק עליהן את הדם ור' יהושע היא דתניא וכו': משל"כ בשאר זבחים. וטעמייה דר' יהושע בשאר זבחים משום דכתיב ואם האכל יאכל כדלמרינן לעיל דבשתי אכילות הכתוב מדבר מש"ה ס"ל דאין זורקין עליהן את הדם עד שישתייר מהן כזית בשר דהיינו אכילת אדם [או כזית חלב דהיינו אכילת מזבח] [כו] אבל [אחי זית בשר דהיא אכילת אדם] ואחי זית חלב דלאו אכילת אדם הוא אינו זורק עליו דאין מצטרפין. אבל עולה דלית בה אכילת אדם אפילו כחצי זית בשר וכחצי זית חלב מצטרפין: ובמנחה אפילו עולה קיימא. ואין שם כלוס מן הבשר לא יזרוק: מנחה מאי עבידתיה. מאי זריקה טעונה מנחה: אמר רב פפא מנחת נסכים. כלומר האי דקאמר ובמנחה אפילו כולה קיימת לעצמן וומאים לעצמן דאיסור דטהורה משום נבלה ואיסור טומאה משום טומאה [כז] אבל משום נבילה ליכא דקסבר אין איסור חל על איסור ולוי אמר לאכילה נמי מצטרפין ואם תאמר וכי פליגי רב ולוי בפלוגתא דתנאי [כד] בעלמא דאמרינן דפליגי באיסור חל על איסור הא מדפריך בסמוך לרב אסי וקא משני קסבר האי תנא איסור חל על איסור אלמא אית להו לכולהו אמורא דפליגי הכא דאין איסור לאוכל מכולן בשה פרוטה בשגגה לחייב עליהן את החומש: גמ' מאי טעמא. מצטרפין חלה ובכורים עם התרומה: אבל מתני' כל הנבילות מצטרפות זו עם זה. לאוכל מהן כזית: גמ' אמר

[להעלותן] בחרץ. כלומר דאי מקטיר חצי זית חלב וחצי זית בשר בחרץ חייב עליהן משום מקטיר חרץ והקטרה בעינן בכזית כדכתיב ואם האכל יאכל ואמרינן בב' אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית: עולה דכליל היא מצטרפין. הבשר והחלב לחייב הקטרת חרץ אבל שלמים דאין כולן כליל לא מצטרפין ועוד כיון דבשר שלמים נאכל אין בו משום מעילה בחרץ ולא מצטרפי: אלא לחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא. בשלמים אמאי לא מצטרפין והתנן כל הפיגולין מצטרפין זה עם זה וחלב בין בשר וחלב בין פיגולין דשנים או שלשה זבחים מצטרפין: אלא אימא. האי דקתני עולה ואימוריה מצטרפין לכזית דא"כ קשיא שלמים אלא אימא מצטרפין לכזית לזרוק עליהם את הדם: ור' יהושע היא דתניא כו'. משא"כ בשאר זבחים וטעמא דר' יהושע משום דכתיב ואם האכל יאכל בב' אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית משום הכי אין זורק עליהן את הדם עד שישתייר מהן בכזית: ובעולה אפילו כולה קיימא ואין מן הבשר כלום קיים לא יזרוק את הדם: מנחה מאי עבידתיה. ובמנחה אפילו באותה מנחה דכתיב בנסכים ומנחתם סלת וגו' דסד"א הואיל ובהדי זבח קא אתיא כי גופיה דזבח דמיא וכל התרומה וחלה ובכורים מצטרפין זה עם זה לאסור שאם נפל מכולן שאור כדי לחמץ בתוך עיסה של חולין נאסרת: ומצטרפין נמי לאוכל מכולן כזית בשגגה לחייב עליהן את החומש. אבל אינך לא צריכי קרא כ) דתרומת שתיהן: כל הנבילות מצטרפין זה עם זה. לאוכל מהן לכזית ואפילו נבלת בהמה טמאה עם נבלת בהמה טהורה: וכל השרצים מצטרפין זה עם זה. לאוכל מהן כזית: כל שטומאתו ושיעורו שוין כגון נבלה ונבלה או כגון שרץ ושרץ: טומאתו ולא שיעורו. כגון נבלה ושרץ דטומאתו שוה דתרוייהו הוי טומאתן עד הערב. ולא שיעורן. דנבלה שיעור טומאתה בכזית ושרץ שיעורו בכעדשה: שיעורו ולא טומאתן. כגון נבלה ומת דתרוייהו מטמאין בכזית ולא טומאתן דאילו טומאת מת הויא טומאה שבעה וטומאת נבלה לא הויא אלא עד הערב: לא טומאתו ולא שיעורו. כגון מת ושרץ דטומאת מת עד שבעה וטומאת שרץ עד ערב ובשיעורן נמי אינן שוין דשיעור מת בכזית ושרץ בכעדשה:

פ) נרשם לפ"ל מיתי לעיל מהכא דתנינא במתני' להא דתנו רבנן מי מהא דקתני וכו'.

אמר רב לא שנו. דנבלות מצטרפות זו עם זו דמשמע אפילו נבלת בהמה טמאה עם נבלת בהמה טהורה אלא לענין טומאה הוגע בהן דבתרוייהו כתיב (ויקרא יא) הנוגע בנבלתה יטמא אבל [2] לענין אכילה לחייב משום לא תאכלו כל נבלה (דברים יד) לא מצטרפין אלא נבלות טהורים בפני עצמן מצטרפות זו עם זו ונבלות טמאות בפני עצמן (א) (אבל [3] לענין איסור אכילה לא מצטרפין) דאין איסור חל על איסור דלא אתי איסור נבלה וחייל על איסור בהמה טמאה הלכך לא מצטרפין: **ולוי אמר אפילו לאכילה נמי מצטרפי.** דקסבר איסור חל על איסור וחייב שתים אחת משום בהמה טמאה ואחת משום נבלה: **איכא דאמרי.** הא דרב אסי פליגא אדרב ומלינן לאוקמא (דקסבר) האי דקאמר רב אסי [4] טהורה לעצמה וטמאה לעצמה (ב) (משום) דבין לענין טומאה ובין לענין אכילה (ג) ומוקים רב אסי למתניתין דתני כל הנבלות מצטרפות היינו טהורין בפני עצמן וטמאין בפני עצמן ואפילו לענין טומאה והיינו פליגא דרב. [5] (וא"ל לא פליגא דמלינן) לאוקמי נמי לדרב אסי כדרב וכי קאמר רב אסי טהורין לעצמן לענין אכילה אבל לטומאה הכי נמי דמצטרפין והיינו כרב: **מיפס פרס וחיי גמל.** שאם נטל חלי זית מפרה מתה וחתך חלי זית מגמל חי ואכלם אינם מצטרפין לחייב לא משום נבלה דמיתת פרה ולא משום אבר מן החי הבא מגמל חי: **הא מיפס שניסס.** שנטל חלי זית מפרה מתה וחלי זית מגמל מת מצטרפין לטומאה וקשיא לרב אסי אליבא דמ"ד דפליגא אדרב דקאמר אפילו לענין טומאה נמי טומאות לעצמן וטהורות לעצמן. אבל לרב לא מלי לפרוכי דרב מלי לאוקמי להא דוקיא דהא מיתת שניסס מצטרפין לענין טומאה קאמר: **אימא הא חיי שניהן מצטרפין.** לכתיב אבר מן החי: **ומני ר' יהודה היא דאמר.** בפרק גיד הנשה (חולין דף קא:) **אבל מיפס שניהן [מאי] לא מצטרפי.** משום דטהורות לעצמן וטמאות לעצמן: **אם כן אמאי רשיט ופני.** בריתא מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין משום דזה חי וזה מת הא אמרינן אפילו מיתת שניהן אין מצטרפין אע"ג דשניסס מתים וליתני הכי מיתת פרה וגמל שניסס אין מצטרפין אלא ודאי דמדתני מיתת פרה וחיי גמל אינן מצטרפין מכלל דסבירא ליה דהא מיתת שניהן מצטרפין וקשיא לרב אסי: **ועוד תניא חלי זית פרה וכו' אבל חלי חלי זית מפרה וחלי זית מגמל בין בחיין.** ששניהן חיין בין [6] במיתת שניהן מצטרפין. והיינו סיפא דהאי בריתא דלעיל דקתני מיתת פרה וחיי גמל: **קשיא רישא.** דקתני מיתת פרה וחיי גמל וכו' דדייקת הא מיתת שניהן לא מצטרפין אבל חלי זית מפרה[ה] בין בחייה בין במיתתה מצטרפין אבל חלי זית מיתת שניהן בריתא נמי מצטרפת מיתת שניהן וקשיא לרב אסי לאיכא דאמרי דפליגא אדרב: **אמר לך רב אסי הא תנא קסבר איסור חל על איסור.** דלא"ג דאיכא איסור של טומאה (ג) איכא איסור נבלה דהכי מצטרפין [7] ולא סבירא לי הכי אלא סבירא לי דאין איסור חל על איסור ומיתת שניהן אין מצטרפין והא דקתני בריתא מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין היינו נבלה ואבר מן החי [8] דלבהמה[ו] טומאה דלא אתי איסור נבלה וחייל אאיסור אבר מן החי והא דקתני סיפא חלי זית מפרה בחייה וכו' אתם ליכא איסור נבלה דבבהמה טמאה ליכא איסור נבלה אלא [9] איסור בהמה טמאה ואבר מן החי. ענין אחר קשה רישא אסיפא דהא [10] ריש דקתני חלי זית מפרה בחייה וחלי [זית] מגמל במיתתה אין מצטרפין קשה להא סיפא דקתני אבל חלי זית מפרה וחלי זית מגמל בין בחייה בין במיתתה מצטרפין דהא דקתני בין בחייה בין במיתתה משמע ליה בין במיתת חדא וחיי מבריתה וקתני מצטרפין אלא לאו ש"מ דמיתת שניהן מצטרפין וה"ק אלא מאי אית לך למימר דלא תיקשי רישא לסיפא הכי צריך לפרושי להא סיפא דקתני [בין] בחייה בין במיתתה תרין הכי בין במיתתה בין במיתת שניהן[ט] וקתני דמצטרפין וקשיא לרב אסי להך לישנא דפליגא אדרב דמשמע דסבירא ליה לרב אסי דאפילו לטומאה נמי אין מצטרפין: **אמר לך רב אסי הא פליגא סבר וכו'.** ולא [10] מ"ה: אמר

לא שנו אלא לענין טומאה אבל לענין אכילה טהורין [א]בפני עצמן וטמאים בפני עצמן ולוי אמר אפילו לאכילה נמי מצטרפין ורב אסי אמר טהורים לעצמן וטמאין לעצמן איכא דאמרי פליגא אדרב ואיכא דאמרי לא פליגא מיתתי מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין זה עם זה הא מיתת שניהם מצטרפין [ז] וקשיא לרב אסי אימא הא חיי שניהם מצטרפין ומני רבי יהודה היא [ח]דאמר [ב]אבר מן החי נוהג בטמאה אבל מיתת שניהם מאי לא מצטרפי א"כ מאי איריא דרהיט ותני מיתת פרה וחיי גמל הא אפילו מיתת שניהם לא מצטרפי ועוד תניא חצי זית פרה בחייה וחצי זית גמל במיתתה אין מצטרפין אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל בין בחייה בין במיתתה מצטרפין קשיא רישא אסיפא אלא לאו שמע מינה מיתת שניהם מצטרפין אמר לך רב אסי האי תנא סבר [ג]איסור חל על איסור אמר

איסור חל על איסור ונראה לפרש דולמי כולהו מיירי למ"ד אין איסור חל על איסור ולוי אמר לך אע"ג דבעלמא [ד] אין איסור חל על איסור הכא מודה דאיסור חל על איסור דגלי קרא בנבלה דכתיב (ויקרא ז) וחלב נבילה [ט] [וגו'] וחלוב לא תאכלו ו[ט]תורה אמרה יבא איסור נבילה ויחול על איסור חלב וה"ה דחייל נמי [י]איסור נבילה אטמאה ורב אסי אומר טהורים בפני עצמן וטמאין בפני עצמן איכא דאמרי פליגא אדרב [יא] וקסבר דלענין טומאה נמי לא מצטרפי וא"ת ומאי טעמא דהתינח לענין אכילה כדפירשנו לעיל דשני איסורים הם אלא לענין טומאה אמאי לא מצטרפי והא איסור טהורה וטמאה [יב] משום טומאה [יג] לומר דקסבר כיון דלענין אכילה לא מצטרפי לענין טומאה נמי לא מצטרפי וא"ת והא קתני במתני' כל הנבלות [יד] דמשמע דמצטרפי לכל הפחות לענין טומאה י"ל דמיירי בטהורה וטהורה כגון [טו] ופרה או בטמאה וטמאה כגון גמל וחמור וא"ת והא קתני במתני' כל שעיעורו וטומאתו [טז] שוה מצטרפין וכל הנבלות בין של טומאה בין של טהורה טומאתו ושיעורו שוה י"ל דלא קאמר מצטרפין אלא בשרצים שאין חלוקים [יז] לענין אכילה [יח] [אבל בבהמה דחלוקה לענין אכילה] כגון טהורה או טמאה בהא לא קאמר דמצטרפי: **ואיכא דאמרי לא פליג אדרב.** והא דקאמר טהורים בפני עצמן וטמאין בפני עצמן לענין אכילה קאמר אבל לענין טומאה מודה לרב: **מיתתי מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין זה עם זה הא מיתת שניהם מצטרפין.** וקשה לרב אסי לישנא [יט] דקאמר דפליג אדרב אבל לא פריך לרב משום דרב מוקי לה לענין טומאה וכן משמע לכאורה מדקאמר בסמוך אמר לך רב אסי אלמא לרב אסי דוקא [כ] קפריך [יט] [כא] ותו דהיכי מצי מוקי לה רב לענין טומאה והא על כרחך הא דקאמר מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין לענין אכילה קאמר שאם אכל חלי זית מפרה מתה וחלי זית מגמל חי אין מצטרפין [כ] להתחייב לא משום נבלה ולא משום טומאה דלענין טומאה לא מיירי דבחיי גמל לא שייכא שום טומאה כדאמר בפרק העור והרוטב (חולין דף קכח:) דבשר הפורש מן החי אינו מטמא [כ] ויש לומר דחיי גמל דהכא היינו אבר מן החי דשייכא ביה טומאה [כא] כדאמר [כא] התם בתורת כהנים לפי שאין לו חליפין והוא דומיא דנבלה וא"ת מ"כ ל"ל לימרוף [כב] הא אמרינן התם דאין לו שיעור י"ל דמ"מ בענין שיהא בשר גידין ועצמות והכא מיירי בדאיתא גידין ועצמות אבל בשר ליכא ולכך צריך לימרוף קודם שיטמא ומ"מ קשיא היכי קא דחי הא חיי שניהן מצטרפין והא אמרינן בסוף פרק גיד הנשה (שם דף קג:) דאף באבר שאם אם חלקו מכאן אינו עובר עליו אלמא דאם חלק האבר לשנים ואכלו כולו פטור וכ"ש [כג] דזיל משני אבריה חלי אבר מזה וחלי אבר מזה דפטור [כד] אלא ש"מ דעל כרחך מיירי הכא לענין [כה] אכילה [כו] וא"כ אאמאי לא פריך לרב כמו דפריך לרב אסי וי"ל דאין הכי נמי דפריך אפי' לרב והא דקאמר אמר לך רב אסי משום דס"ל לבעל הש"ס דלא פליג אדרב וכי היכי דניחא לרב אסי מהאי טעמא נמי ניחא ליה לרב ועוד אומר מורי שיחי' דאפי' הלשון דלא פליגא אדרב א"כ רב ורב אסי הכל אחד ורב אסי משמיה דרב קאמר שהוא היה תלמידו:

ורבי יהודה היא. פירוש דקאמר בפרק גיד הנשה (חולין דף קא:) דאבר מן החי נוהג בטמאה ובטהורה וה"ה לבשר מן החי דנוהג בטמאה ובטהורה ולכך מצטרפין חיי שניהם להתחייב באכילה [כ] ומשום אבר מן החי: מאי איריא דרהיט ותני מיתת פרה וחיי גמל. כלומר מאי איריא דנקט מיתת פרה וחיי גמל ולשון [כז] רבנו משה מקולי מעילה משונה הוא משאר מקומות: **ועוד תניא חצי זית כו'.** אבל חלי זית מפרה כו' מצטרפין [ג] קשיא רישא אסיפא [כז] אלמא ש"מ דמיתת שניהם מצטרפין אף הא דקאמר בסיפא דהך בריתא בין במיתתה בין בחייהם רוצה לומר כגון חיי גמל ומיתת פרה או איפכא דמצטרפין א"כ מקשה רישא אסיפא [ד] אלא ש"מ במיתת שניהם מצטרפין [כח] וי"ל בין במיתת שניהם בחייהם והא דקאמר הכי אין זה רק כדי לישב הבריתא דלא תיקשי דתיהוי משבשתא דהא אי הוה הא בין במיתתה בין [כט] בחייהן ר"ל אחד חי ואחד מת מ"מ [ה] מוכח שפיר מיתת שניהם [ו] הוא אמר לך רב אסי קסבר האי תנא סבר לא אמר לך רב אסי דלא תקשי לך רישא לסיפא הכי צריך לפרושי. להא סיפא דקתני בין בחייה ובין במיתתה תרין הכי בין במיתתה במיתת שניהן דקתני דמצטרפין וקשיא לרב אסי דאין מצטרפין לא לענין אכילה ולא לענין טומאה: אמר לך רב אסי האי תנא סבר כו':

מסורת הש"ס

א) חולין קא:, ב) [חולין קיג: וש"נ], ג) אכילה לא מצטרפין ל"ק, ד) ל"ק, ה) [נדל"ל מפרה וחלי זית מגמל], ו) עי' בכס"ק, ז) דבהמה ל"ק [דל בהמה יעב"ן], ח) איסור אבר מן החי ל"ק, ט) וה"ק בין בחיים רש"ק, י) [חולין לו:], כ) לענין אכילה אבל בטהורה אי טמאה כו' ל"ק, ל) פרין ותימה דהיכי ל"ק, מ) וא"ת היכי כו' רש"ק, נ) דהתחייב משום נבלה ולא כו' ל"ק, ס) כדאמרי' התם וליף מק"כ לפי כו' ל"ק, ע) ר"ל בבשר הפורש מן החי, פ) משום בשר מן החי הס"ד ל"ק, צ) קשיא רישא אסיפא פי' אי איכא דקאמר כו' ל"ק, ק) אלא ר"ל בין במיתת שניהם בין בחייהם וש"מ במיתת שניהם מצטרפין והא דקאמר כו' ל"ק, ר) מוכח שפיר במיתת שניהם מצטרפין אמר כו' ל"ק,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר רב וכו' בפני עצמן וה"פ אבל לענין: (ב) ד"ה איכא וכו' וטמאה לעצמה משמע דבין לענין טומאה: (ג) ד"ה אמר לך וכו' טומאה לעצמה וטמאה לעצמה: (ד) תיבת לא: (ה) תיבת לא: (ו) תיבת נמחק: (ז) צירוף מבשר הפרה: (ח) וכ"ש הכא דאיכא כזית: (ט) דפטור משמע דה"נ לענין טומאה: (י) אכילה ובשר מן החי מיקרי וא"כ: (יא) ולשון רבנו משה מעילה ותיבות רבנו משה מקוצי נמחק: (יב) אסיפא אלא ש"מ תיבת אלמא נמחק: (יג) מצטרפין ורוצה לומר בין במיתתם שניהם מתים ובין בחייהם שניהם חיים והא תיבת ויש נמחק: (יד) בין בחייהם ר"ל אות ן' נמחק: (טו) שניהם דכל דכן הוא: (טז) איסור בעלמא כמו הכא ואגן קי"ל אין איסור חל על איסור ואגן משורינן הכא כמו בעלמא:

שיטה מקובצת

(א) על תיבות וקשיא לרב אסי נרשם על כל תיבה קו למעלה להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: (ב) אבל טמאין וטהורין לענין: (ג) אבל טמאין וטהורין לענין: (ד) טהורים לעצמם וטמאים לעצמם משמע דבין. תיבת משום נמחק: (ה) אדרב וא"ד לא פליגא אדרב דמצינא לאוקמי: (ו) בין במיתתה שניהן מתין מצטרפין: (ז) החי דבהמה אות ל' נמחק: (ח) דהא דקתני רישא חצי: (ט) ולא מן המורה: (י) דבעלמא כגון אבר אחות אשה ואשת אח אמרינן אין: (יא) נבלה וחלב טרפה ואכול: (יב) נמי אאיסור חלב טומאה תיבת נבלה ל"ש: (יג) אדרב שבא רב אסי לאשמועינן דאף לענין טומאה לא נצטרף חצי זית פרה וחצי זית גמל וא"ת: (יד) וטמאה שניהם משום: (טו) הנבלות מצטרפי דמשמע: (טז) וטומאתו שוין מצטרפין: (יז) אכילה אבל כגון: (יח) ללישנא קמא דפליג דתיבת דקאמר נמחק: (יט) קפריך ותימה דהיכי תיבת תו נמחק: (כ) מטמא אלא ודאי דרישא מיירי לענין אכילה כדפי' ודומיא דהכי דייקינן לענין אכילה הא מיתת שניהם מצטרפין שחייב משום טומאה ויש לומר דרישא נמי הו"ל לענין טומאה דחיי: (כא) תיבת התם נמחק: (כב) צירוף מבשר הפרה: (כג) וכ"ש הכא דאיכא כזית: (כד) דפטור משמע דה"נ לענין טומאה: (כה) אכילה ובשר מן החי מיקרי וא"כ: (כו) ולשון דמס' מעילה ותיבות רבנו משה מקוצי נמחק: (כז) אסיפא דסיפא אבל חצי זית מפרה כו': אלא לאו ש"מ. מדבסיפא מצטרפת מיתת שתיהן ברישא נמי מצטרפת מיתת שתיהן וקשיא לרב אסי לאיכא דאמרי דפליגא אדרב: אמר לך רב אסי האי תנא סבר איסור חל על איסור. ולי לא סבירא הכי. ואית דמפרשי קשיא רישא אסיפא. רישא קתני חצי זית פרה בחייה וחצי זית גמל (ז) בין במיתתה ובין בחייה מצטרפת דהאי בין במיתתה ובין בחייה משמע בין במיתת חדא וחיי חברתה וקתני דמצטרפת אלא לאו ש"מ דמיתת שניהם מצטרפין: הכי קאמר. אלא מאי אית לך למימר דלא תקשי לך רישא לסיפא הכי צריך לפרושי. להא סיפא דקתני בין בחייה ובין במיתתה תרין הכי בין במיתתה במיתת שניהן דקתני דמצטרפין וקשיא לרב אסי דאין מצטרפין לא לענין אכילה ולא לענין טומאה: אמר לך רב אסי האי תנא סבר כו':

(ח) נראה דחסר כאן וי"ל במיתתה אין מצטרפין קשה אסיפא דקתני אבל וכו' בין בחייה ובין במיתתה מצטרפת.

יד א מיי' פ"ד מהל' מאכלות אסורות הלכה יח:

טו ב מיי' פ"ה שם הל' ו וכאידך מ"ד:

רבינו גרשום

לא שנו. הא דתנן דנבילות מצטרפות זה עם זה דמשמע דאפילו נבלת בהמה טמאה עם נבלת בהמה טהורה: אלא לענין טומאה. לענין נגיעה דבתרוייהו כתיב הנוגע בנבלתה יטמא: אבל לענין אכילה. כגון לחייב עליהן משום לא תאכל נבלה לא מצטרפי אלא בענין דליהוי בטהורין בנבלת טהורין שעור כזית בפני עצמו ובטמאין בפני עצמן מ"ט משום דבבהמה טהורה לא חייל עלה איסור לא תאכל נבלה דקסבר רב דאין איסור חל על איסור הלכך לא מצטרפי וכן בבהמה טהורה יש בה איסור לא תאכל נבלה בלבד ולא איסור טומאה והאי דקאמר וטמאים בפני עצמן לענין איסור טומאה קאמר או דמצטרפי עם טהורין לטומאה או דאי איכא בטמאין לחודייהו כזית אית בהו איסור טומאה ולא איסור אוכל נבלה דאין איסור חל על איסור: איכא דאמרי. הא דרב אסי פליגא אדרב דקסבר האי דקאמר רב אסי טהורה לעצמה וטמאה לעצמה משמע דבין לענין טומאה ובין לענין אכילה קאמר ורב לא קאמר הכי: ואיכא דאמרי לא פליגא. אדרב הואיל ומצינן למידרשיה להא דרב אסי כדרב דהיכא קאמר טהורה בפני עצמה וטמאה בפני עצמה לענין אכילה קאמר אבל לענין טומאה הכי נמי דמצטרפין: מיתת פרה וחיי גמל. כגון שאם חלש חצי זית מפרה מתה וחצי זית מגמל חי אין מצטרפין לטומאה דהא גמל חי: הא מיתת שניהם. מצטרפין לטומאה וקשיא לרב אסי (ואיכא למימר) [למאן] דאמר דפליגא: אימא הא חיי שניהם מצטרפין. לכזית אבר מן החי: ומני ר' יהודה היא. דאמרינן בפרק גיד הנשה דאבר החי נוהג נמי בטמאה: אבל מיתת שניהם לא מצטרפי א"כ מאי איריא רהיט ותני בריתא מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין. כלומר משום דזה חי וזה מת הא אמרת אפי' מיתת שניהן אין מצטרפין אע"ג דתרוייהו מייתי אלא ודאי מדנקט מיתת פרה וחיי גמל לא מצטרפין ש"מ דהא מיתת שניהם מצטרפין וקשיא לרב אסי: ועוד תניא חצי זית פרה בחייה כו'. אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל בין בחייה ובין במיתתה מצטרפין קס"ד דהאי דקאמר בין בחייה שתיהן בין במיתת שתיהן וקאמר דמצטרפי וקשיא רישא מיתת פרה וחיי גמל כו'. דדייקינן לה דבמיתת שתיהן לא מצטרפי אהא